

NIZINA (10) *sb f*

nizina (8), **niżyna** (2); *nizina BielKron, BudBib, KochPs (2), GostGosp, KochCz*; *nizina : niżyna WróbŻółt (1:1), Mącz (1:1)*.

sg N niżyna (1). *◇ L* nizinie (2). *◇ pl N* niziny (3). *◇ A* niziny (2). *◇ L* nizinach (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) w.

1. *Miejsce, okolica nisko położona; dolina, równina, pole; campus, vallis Vulg; campestria Mącz; demissa loca, depressior locus Cn (8) : A* niżyny będą w życie obfitować *WróbŻółt 64/14*; *y* położyli się w nizinie blisko nieprzyjaciół *BielKron 309*; *Campestria, Polne/ Niżyna [!] Błonina. Mącz 33a; Irrigua prata, Mokre łąki w nizinie leżące. Mącz 356c; GostGosp 64.*

W przeciwstawieniu: »gory ... niziny« (1): Podnożą się gory a pola się zniżają na miejscza ktores im sprawił. [*Ps 103/8*] To iest takes stworzył ziemię iż thu gory owdzie niziny. *WróbŻółt hh7v.*

Szereg: »niziny lubo doły« (1): Bo to imię Polak/ nowe iest/ y tu dopięro w tych kráicach vrosło: od polá bez chyby: względem inżnych/ którzy álbo przy leśiéch/ álbo przy górách/ álbo przy nizinách/ lubo doléch mieszkáią/ y od tych mieysć imioná niofą. *KochCz B2v.*

»gory i niziny« (1): Táki chrzęft kłofow po górách wszędzie/ Y po nizinách obfitych będzie. *KochPs 106. [Ponadto w przeciwstawieniu 1 r.]*

[*»niziny albo też pogorza«: Przewo kto wybiera miejsce ku mieszkaniu/ ma obaczyć sposob oney kráiny/ álbo też miáftá/ iákíe tám iest położenie niżiny álbo też pogorza/ tákież utworzenia y zástąpienia od gor okolicznych. Cresc 1571 17 (Linde).]*

2. *Ziemia – w przeciwstawieniu do nieba (2) :*

Wyrażenie: »ziemskie niziny, niziny ziemie« (1:1): Huczcie niebiofá bo to vczynił Iehowá/ wjkrzykáyćie niżiny ziemie [*terrae inferiora iubilate*] *BudBib Is 44/23*; Pan tylko z niebá poyrzy ná ziemfkie niżiny/ A wżytki ludzkie ogláda lyny. *KochPs 46.*

3. [*Najniższy stopień w hierarchii społecznej; w przen: Kto z wyfoká ípada/ rzadko zoftawa w pośrzodku/ ále póspolicie do fámey áż niżiny pędzi. SenekaGórn 314 (Linde).]*

Synonimy: 1. błonina, dolina, pole, równina; 2. padoł, ziemia.

Cf NISKOŚĆ, NIZ. NIŻA